

Wilno, 31 października 1418

Król Władysław [Jagiello] [w liście otwartym] do władców świeckich i duchownych, szlachty i miast [zachodniej Europy] obwinia krzyżaków z Prus o niepowodzenie zjazdu [w Wielonie, na którym debatowano o zawarciu pokoju wieczystego]. [Król] wskazuje, że do zawarcia pokoju dążył ustawicznie, [także wcześniej] za pośrednictwem Soboru w Konstancji i króla rzymskiego i węgierskiego Zygmunta Luksemburskiego. Nie doszło jednak do tego, pomimo licznych jego starań. O prawdziwości królewskiej relacji zaświadczy [dodatkowo] okaziciel niniejszego listu, Iwan z Wywły, dworzanin królewski, którego wysyła do adresatów, prosząc, aby zawierzili jego słowom.

Kop.: GSPK, XX. HA, OBA, nr 2813, pap., lac., wym. 297 × 277; zaplamienia, in dorso notatka ręką z pierwszej ćwierci XV w.: Clagebrief, nowożytna notatka o treści listu w języku niem., stara sygnatura.

Wyd.: CDL, s. 226, 227.

Reg.: Index, nr 1017; CEV, nr 807; RHD 1/1, nr 2813.

Uw.: Jest to kop. pierwszego z dwóch prawie jednobrzmiących listów otwartych Władysława Jagielly, znajdujących się obecnie w tej samej kopercie archiwalnej.

^aWladislaus Dei gracia rex Polonie Lithwanieque princeps supremus et heres Russie etc. Universis et singulis principibus spiritualibus et secularibus nec non ducibus, langraviis, comitibus, baronibus, militibus, communitatibus et | aliis cuiuscunque status aut condicionis hominibus, ad quos presentes pervenerint, salutem, fraternam caritatem, benivolenciam, favorem | semperque iusticie professionem fateri! Reverendissimi in Christo patres et preclari, incliti, illustres, magnifici, nobiles et famosi fautores, fratres et amici nostri carissimi grateque nobis dilecti! Ecce licet semper omni desiderio et favore ad pacem cum Cruciferis de Prussia diversis studiis asspiremus, nunc coram Sacro Concilio Constanciensi, nunc coram serenissimo fratre nostro carissime [s], excellentissimo domino Sigismundo Dei gracia Romanorum rege, semper augusto, et Vngarie, Dalmacie, Croacie etc.¹ rege ad omnem nos possibilitatem offerentes, quam eciam et hactenus offerimus, hec autem tanta lucent claritate, ut nequaquam viam vestram potuerit noticiam preterire. Nuper autem credentes, proinde faciliorem aditum concordie recipere cum ipsis, in certo loco et termino dicto Weluna convenimus², non sine magnis laboribus et impensis cum nobis a nostro domicilio ad locum convencionis, restabat via grandis, que valde longam distanciam ad viarum incomoda plura continebat, eciam si maiora nos pati contigisset discrimina tanta fuimus rapti pacis dulcedine, ut pro ipsa consequenda laborem reputassemus pro quiete. Attamen dum fuisset in loco convencionis predicto hincinde constituti, ne quidpiam a parte adversa potuisset allegari, quod nota concordie impediret vel aliquid obici nostre Maiestati, quo finis ipsius et execucionem intercipi valuisset, ad omnem benivolenciam nos posuimus et ad tantum descendimus, quod aliis temporibus, quibus inter nos exorta est dissensio minime hoc habuimus in conceptu, ymmo tante nos ob pacis adispiscende comoda humilitati dedimus, ut eciam proprietatibus nostris et Regni nostri non paucis distitui voluimus. Tamen apud eos, nec nostre humilitatis oblatio, nec tam ardens pacis devotio potuerunt proficere, quin ipsi contempta nostra benivolencia et omnibus viis paci accomodis, quas tociens ipsis iam porreximus refutatis vota nostra cum tanta benignitate pacis edificancia despexerunt. Cum itaque non possumus tot arduis adhibitibus conatibus pacem optatam consequi, non imputabit nobis vestra care sinceritas, si cogamur iniurias nostras et molestias, quibus sic ab ipsis impugnamur modis necessariis propulsare. Quocirca sinceritatem vestram petimus, quatenus hiis nostris expositionibus receptis, quibus animum vestrum in excusacionem nostram informamus, fidem eis placeat, tamquam veris et nullis ficcionibus commixtis, adhibere, omnia veritate reputantis contraria,

si que opposita vel adversa fuerint, a quocunque incultata vel suggesta. Et nicholominus velud pacis et iusticie zelatoris dignemini et velitis parte nostre, quam prestante Altissimo cum tanta sedulitate cernitis in eorum prosecucione defervere, favores impertire et sinceriter adherere, dirigimus autem ad sinceritatem vestram nobilem Yuonem de Wiwla³, familiarem nostrum fidelem dilectum, presencium ostensorem, cui circa hec fraternitati vestre referendo commisimus, ut sinceritatem vestram de ipsis plenius informaret, petentes et in desideriis obtinentes, quatenus sibi in hiis, que sinceriteti vestre retulerit, placeat adhibere creditivam. Datum Wilne in vigilia Omnium Sanctorum anno Domini M^o etc. [s] CCCCXVIII^o.

Ad relacionem reverendissimi patris domini Alberti episcopi | Cracouiensis, Regni Polonie cancellarii⁴.

^a *Inicjał wysokości ok. 7 wersów.*

¹ *Zygmunt Luksemburski, syn cesarza Karola IV Luksemburskiego i Elżbiety Pomorskiej, elektor brandenburski od 1378, król węgierski od 1387, król niemiecki od 1410, księżę Luksemburga od 1419, król włoski od 1431, cesarz rzymski od 1433, król czeski od 1419, zm. 1437 (J.K. Hoensch, *Kaiser Sigismund. Herrscher an der Schwelle zur Neuzeit (1368–1437)*, München 1996; S. Wefers, *Das politische System Kaiser Sigmunds*, Stuttgart 1989; *Sigismund von Luxemburg. Ein Kaiser in Europa*, hrsg. von M. Pauly und F. Reinert, Mainz 2006; *Kaiser Sigismund (1368–1437). Zur Herrschaftspraxis eines europäischen Monarchen*, hrsg. K. Hruza, A. Kaar, Wien–Köln–Weimar 2012).*

² *Wielona (lit. Veliuona), obecnie niewielkie miasto na Niemnem, w rejonie jurborskim na Litwie, chodzi tu o zjazd króla, wielkiego księcia i wielkiego mistrza oraz ich doradców, który odbył się w dniach 13–22 października 1418 (SzwedaOrganizacja, s. 388, 389).*

³ *Iwan (Iwon) z Wywły h. Odrowąż, syn podsędka krakowskiego Krzesława z Wywły, brat pisarza królewskiego Jana, wyst. 1392–1418 (Słownik historyczno-geograficzny województwa krakowskiego w średniowieczu, oprac. W. Bukowski, J. Kurtyka, J. Laberschek, Z. Leszczyńska-Skrętowa, A. Marzec, M. Mikula, K. Nabiałek, F. Sikora, M. Wilamowski, J. Szyszka, J. Wiśniewski, M. Wolski, M. Zdanek, cz. 1, s. 26, 389, 768; cz. 2, s. 484, 640, 722; cz. 4, s. 261, 741, Wrocław–Kraków 1980–2014; P. Dembiński, *Poznańska kapituła katedralna schyłku wieków średnich. Studium prozopograficzne*, Poznań 2012, s. 483–485 [biogram brata Jana]).*

⁴ *Wojciech Jastrzębiec, biskup poznański 1399–1412, kanclerz Królestwa Polskiego 1412–1423, biskup krakowski 1412–1423, arcybiskup gnieźnieński 1423–1436, zm. 1436 (KrzyżaniakowaKancelaria, s. 51–62; G. Lichończak-Nurek, *Wojciech herbu Jastrzębiec arcybiskup i mąż stanu [ok. 1362–1436]*, Kraków 1996; *Wojciech Jastrzębiec w służbie monarchii i Kościoła*, red. B. Czwojdrak, F. Kiryk, J. Sperka, Katowice 2018).*